

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 10, 2019

Nummer 10, 2019

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:385](#) 19-03-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:383](#) 19-03-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:384](#) 19-03-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:23](#) 08-01-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:22](#) 08-01-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:17](#) 08-01-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:6](#) 08-01-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:24](#) 08-01-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:21](#) 08-01-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:12](#) 08-01-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2350](#) 18-12-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2336](#) 18-12-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2337](#) 18-12-2018

RECHTSPRAAK

Misslag in arrest ten aanzien van gelaste tenuitvoerlegging.

Het middel klaagt onder meer dat het bestreden arrest een misslag bevat wat betreft de last tot tenuitvoerlegging van eerder voorwaardelijk opgelegde straffen.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 11 tot en met 13 is de klacht terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de misslag herstellen.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde taakstraf van 240 uren, subsidiair 120 dagen hechtenis.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft het aantal uren te verrichten taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis, vermindert het aantal uren taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat deze 228 uren, subsidiair 114 dagen hechtenis, belopen, verstaat dat het hof de tenuitvoerlegging heeft gelast van

- de voorwaardelijke gevangenisstraf van twee weken, opgelegd bij vonnis van de politierechter in de Rechtbank Noord-Holland van 23 september 2014 (parketnummer 15-073219-13);
- de voorwaardelijke gevangenisstraf van vier weken, opgelegd bij vonnis van de politierechter in de Rechtbank Noord-Holland van 23 september 2014 (parketnummer 15-800416-14);
- een gedeelte, groot drie maanden, van de voorwaardelijke gevangenisstraf opgelegd bij vonnis van de politierechter in de Rechtbank Noord-Holland van 2 december 2013 (parketnummer 15-703358-13);

verstaat dat het hof het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk heeft verklaard in de vordering tot tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke gevangenisstraf van één week, opgelegd bij vonnis van de politierechter in de Rechtbank Noord-Holland van 11 april 2014 (parketnummer 18/131062-13) en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-01-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:23

Zaaknummer: 17/03237

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

RECHTSPRAAK

Zijn de overwegingen van het hof ten aanzien van vrijspraak onderling tegenstrijdig?

Het middel klaagt dat de overwegingen van het hof ten aanzien van de gegeven vrijspraak onderling tegenstrijdig en/of onbegrijpelijk zijn en de vrijspraak niet kunnen dragen.

In de toelichting op het middel wordt betoogd dat uit de weergegeven vaststellingen van het hof volgt dat Liwa al-Tawhid het oogmerk had om een overheid – het Syrische regime van president Assad – wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke en constitutionele structuren van een land te ontwrichten of te vernietigen als bedoeld in artikel 83a Sr en dat deze organisatie dus een terroristisch oogmerk had in de zin van die bepaling. Daarom is, aldus het middel, niet begrijpelijk dat het hof heeft geoordeeld dat niet kan worden vastgesteld dat Liwa al-Tawhid in de periode dat de verdachte aan deze organisatie deelnam (1 maart 2013 tot en met 31 januari 2014) het oogmerk had terroristische misdrijven te plegen en dat derhalve niet kan worden vastgesteld dat Liwa al-Tawhid in die periode een terroristische Jihadistische organisatie was.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 140a lid 1 Sr. Daarin is strafbaar gesteld de deelneming aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven.

Het middel steunt kennelijk op de opvatting dat voor een veroordeling op grond van die bepaling toereikend is dat – voor zover hier van belang – de organisatie een terroristisch oogmerk heeft in de zin van artikel 83a Sr, dus het oogmerk om de bevolking of een deel der bevolking van een land ernstige vrees aan te jagen, dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen.

Die opvatting steunt op een onjuiste lezing van artikel 140a lid 1 Sr. Voor een veroordeling op grond van die bepaling is immers niet voldoende dat sprake is van deelneming aan een organisatie die tot terroristisch oogmerk heeft het plegen van misdrijven (van welke aard dan

ook). Volgens artikel 140a lid 1 Sr moet het gaan om een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven. Het oogmerk van de organisatie – een samenwerkingsverband in al dan niet wisselende samenstelling – moet derhalve zijn gericht op het plegen van (specifieke) misdrijven die zijn opgesomd in artikel 83 Sr, mits begaan met het in artikel 83a Sr omschreven terroristisch oogmerk.

In het licht hiervan zijn, anders dan het middel betoogt, de overwegingen van het hof niet onderling tegenstrijdig en/of onbegrijpelijk en kunnen zij de gegeven vrijspraak dragen.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-01-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:12

Zaaknummer: 18/00021

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.T. Boerlage

Advocaten: P.T. Verweijen

Wetsartikelen: 140a Sr

RECHTSPRAAK

Schriftuur tardief doordat geen mededeling betekening is ontvangen?

Blijkens de genoemde brief betwist de raadsman dat hij de onder (iii) vermelde schriftelijke mededeling inzake de betekening van de aanzegging heeft ontvangen.

Bij de beoordeling van die betwisting geldt het volgende uitgangspunt.

Ingeval vaststaat dat een mededeling als de onderhavige door middel van een gewone brief over de post is verzonden naar het door de geadresseerde opgegeven adres terwijl er geen aanwijzing is dat bij de verzending mogelijk iets is misgegaan, mag van de geadresseerde worden gevergd dat hij voldoende feitelijke gegevens aanvoert ter staving van zijn stelling dat hij die brief niet heeft ontvangen. De enkele stelling van de geadresseerde dat hij de brief niet heeft ontvangen, is onvoldoende om aan te nemen dat bij de verzending iets is misgegaan.

In aanmerking genomen dat de onderhavige mededeling door middel van een gewone brief over de post is verzonden aan het (kantoor)adres van de raadsman dat is vermeld in zijn stelbrief en dat aanwijzingen ontbreken dat bij de verzending van die mededeling iets is misgegaan, moet – gelet op het onder 2.3 overwogene – worden voorbijgegaan aan de niet nader gestaafde stelling van de raadsman dat hij die mededeling nimmer heeft ontvangen.

Nu de verdachte niet binnen de bij de wet gestelde termijn bij de Hoge Raad door een raadsman een schriftuur houdende middelen van cassatie heeft doen indienen, is niet in acht genomen het voorschrift van artikel 437 lid 2 Sv zodat de verdachte in het beroep niet kan worden ontvangen.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-01-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:17

Zaaknummer: 17/01495

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en A.E.M. Röttgering

Advocaten: S.C. van Paridon

Wetsartikelen: 437 Sv

RECHTSPRAAK

Officier van justitie niet-ontvankelijk in de vervolging door verjaring.

Het middel klaagt dat het recht tot strafvervolging door verjaring is vervallen.

Bij wet van 19 januari 1989 tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht met enige bepalingen ter bescherming van de algemene veiligheid van personen tegen ernstige verontreiniging van het milieu (*Stb.* 1989, 7 inwerkingtreding 1 maart 1989) is in artikel I artikel 70 Sr gewijzigd, in die zin dat de verjaringstermijn voor misdrijven waarop een gevangenisstraf van meer dan tien jaren is gesteld, vijftien jaren bedraagt.

Die wet bevat in artikel VI een overgangsbepaling, inhoudende dat artikel I niet van toepassing is op strafbare feiten waarop een gevangenisstraf van meer dan tien jaren, maar minder dan levenslang is gesteld, die gepleegd zijn vóór de inwerkingtreding van voornoemde wet.

Bij wet van 16 november 2005 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het vervallen van de verjaringstermijn voor de vervolging van moord en enkele andere misdrijven alsmede enige aanpassingen van de regeling van de verjaring en de stuiting van de verjaring en de regeling van de strafverjaringstermijn (opheffing verjaringstermijn bij zeer ernstige delicten)

(*Stb.* 2005, 595, inwerkingtreding 1 januari 2006) is artikel 70 Sr opnieuw gewijzigd, onder meer in die zin dat de verjaringstermijn voor misdrijven waarop een gevangenisstraf van meer dan tien jaren is gesteld, twintig jaren is gaan bedragen.

Die wet bevat in artikel III een overgangsbepaling, inhoudende dat ten aanzien van de feiten die op het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, zijn verjaard, de wettelijke bepalingen inzake de verjaring zoals zij luiden vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet van toepassing blijven.

Bij wet van 15 november 2012 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de aanpassing van de regeling van de vervolgingsverjaring (*Stb.* 2012, 572, inwerkingtreding 1 april 2013) is artikel 70 Sr opnieuw gewijzigd, onder meer in die zin dat de verjaringstermijn voor

misdrijven waarop een gevangenisstraf van acht jaren of meer is gesteld, twintig jaren bedraagt en het recht tot strafvordering niet meer verjaart voor misdrijven waarop een gevangenisstraf van twaalf jaren of meer is gesteld.

Die wet bevat in artikel II een overgangsbepaling, inhoudende dat deze wet van toepassing is op feiten die zijn gepleegd voor de datum van inwerkingtreding van deze wet, tenzij deze feiten zijn verjaard.

De onderhavige feiten zijn volgens de tenlastelegging begaan in de periode van 1 januari 1986 tot en met 31 december 1987, dus vóór de inwerkingtreding van voornoemde wet van 19 januari 1989.

Uit wat onder 2.5 is weergegeven volgt dat op grond van artikel 70 lid 1 aanhef en onder 3° (oud) Sr ten tijde van het begaan van beide ten laste gelegde feiten een verjaringstermijn van twaalf jaren gold. Die termijn is op grond van artikel 71 (oud) Sr aangevangen op de dag nadat de feiten zijn gepleegd. Op grond van artikel 72 lid 1 (oud) Sr is de verjaring gestuit door het arrest van het hof van 5 maart 1992 waarna een nieuwe verjaringstermijn is aangevangen. Uit de stukken van het geding blijkt niet dat gedurende twaalf jaren na dat arrest enige daad van vervolging is verricht. Derhalve moet het ervoor worden gehouden dat het recht tot strafvordering met betrekking tot beide feiten op 6 maart 2004, en dus vóór de inwerkingtreding van voornoemde wetten van 16 november 2005 en 15 november 2012, door verjaring was vervallen.

Het middel is terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal, met vernietiging van de bestreden uitspraak, de officier van justitie alsnog niet-ontvankelijk verklaren in de vervolging.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, behoudens voor zover daarbij het in eerste aanleg gewezen vonnis is vernietigd en verklaart de officier van justitie niet-ontvankelijk in de vervolging.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-01-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:22

Zaaknummer: 17/02616

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.T. Boerlage

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 72 (oud) Sr en 70 Sr

RECHTSPRAAK

Uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat verdachte geen opzet had op voordeel trekken uit door misdrijf verkregen goed en bewijsklacht ‘opzettelijk voordeel trekken’.

Het eerste middel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat de verdachte geen opzet had op het voordeel trekken uit een door misdrijf verkregen goed. Het tweede middel klaagt dat het bewezen verklaarde ‘opzettelijk voordeel trekken’ ten aanzien van het opzet niet toereikend is gemotiveerd. De middelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Uit de bewijsvoering volgt, mede in aanmerking genomen hetgeen namens de verdachte is aangevoerd, niet zonder meer dat de verdachte ‘opzettelijk’ voordeel heeft getrokken uit hetgeen werd aangeschaft met door misdrijf verkregen geld, nu uit die bewijsvoering niet zonder meer volgt dat het opzet van de verdachte was gericht op de omstandigheid dat [betrokkene 1] niet had voldaan aan de inlichtingenverplichting uit hoofde van de Wet werk en bijstand. De bewezenverklaring is dus in zoverre niet naar de eis van de wet met redenen omkleed.

De middelen klagen hierover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-01-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:21

Zaaknummer: 17/02394

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: C. Grijsen

Wetsartikelen: 359 lid 2 tweede volzin Sv

RECHTSPRAAK

Mag de rechtbank bij beoordeling van een uitleveringsverzoek de verdragsgrondslag wijzigen?

Het middel klaagt dat de rechtbank bij de beoordeling van het uitleveringsverzoek ten onrechte de verdragsgrondslag waarop het berust, heeft gewijzigd.

Het onder 1 genoemde Exposé houdt in een verzoek tot uitlevering van de opgeëiste persoon, 'Vu la convention signée à Rabat le 20-09-2010 entre le Royaume du Maroc et le Royaume des Pays-Bas dans le domaine de l'extradition', waarmee klaarblijkelijk is bedoeld het op 20 september 2010 te Rabat tot stand gekomen Verdrag betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko (*Trb.* 2010, 285).

Kennelijk en terecht heeft de rechtbank geoordeeld dat dit verdrag geen basis biedt voor uitlevering. Zij heeft nochtans de uitlevering toelaatbaar verklaard op grond van het in het tweede lid van artikel 51a Uitleveringswet genoemde, op 31 oktober 2003 te New York tot stand gekomen, Verdrag tegen corruptie (*Trb.* 2005, 244).

Het middel steunt op de opvatting dat de toelaatbaarheid van de gevraagde uitlevering uitsluitend mag worden beoordeeld op de grondslag van het verdrag dat door de verzoekende staat in het uitleveringsverzoek is vermeld en dat de rechtbank daarom de verzochte uitlevering ten onrechte mede heeft getoetst aan voormeld Verdrag tegen corruptie. Deze opvatting vindt echter geen steun in het recht.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-01-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:24

Zaaknummer: 18/03798

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: R. van Leusden

Wetsartikelen: Uitleveringswet

RECHTSPRAAK

Is de lettercombinatie ‘KvK’, in de bewezenverklaring omschreven als het woordmerk van de Kamer van Koophandel Nederland, een auteursrechtelijk beschermd werk?

Het middel komt op tegen de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde. Het voert daartoe onder meer aan dat het hof ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, heeft geoordeeld dat de lettercombinatie ‘KvK’, in de bewezenverklaring omschreven als het woordmerk van de Kamer van Koophandel Nederland, een auteursrechtelijk beschermd werk is.

Het arrest van de Hoge Raad van 22 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY1529, r.o. 3.4 houdt het volgende in omtrent het begrip ‘werk’ als bedoeld in de Auteurswet:

‘(a) Om voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking te komen, is vereist dat het desbetreffende werk een eigen, oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt (vgl. HR 30 mei 2008, LJN BC2153, NJ 2008/556 (Endstra)). Het HvJEU heeft de maatstaf aldus geformuleerd dat het moet gaan om “een eigen intellectuele schepping van de auteur van het werk” (HvJEU 16 juli 2009, nr. C-5/08, LJN BJ3749, NJ 2011/288 (Infopaq I)).’

Uitgaande van het in 2.4 vermelde toetsingskader heeft het hof klaarblijkelijk geoordeeld dat de lettercombinatie ‘KvK’, die door de Kamer van Koophandel als woordmerk is gedeponneerd in het merkenregister, een ‘werk’ is als bedoeld in artikel 10 lid 1 en 31a lid 1 Auteurswet. Dat oordeel is niet begrijpelijk. Het hof heeft immers nagelaten te motiveren waarom de letters ‘KvK’ een eigen, oorspronkelijk karakter hebben en het persoonlijk stempel van (de Kamer van Koophandel als) de maker dragen. De enkele omstandigheid dat die lettercombinatie als woordmerk is gedeponneerd, vormt zo een redengeving niet. De bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde is dus ontoereikend gemotiveerd. Voor zover het middel daarover klaagt, is het terecht voorgesteld.

De Hoge Raad, vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien

daarvan op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-01-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:6

Zaaknummer: 17/01839

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: J.Y. Taekema

Wetsartikelen: 10 Auteurswet en 31a Auteurswet

RECHTSPRAAK

Reikwijdte exceptie artikel 12 Opiumwetbesluit.

Het middel klaagt onder meer dat het hof ten onrechte het verweer heeft verworpen dat ingevolge artikel 12 Opiumwetbesluit de verbodsbepalingen van de Opiumwet niet van toepassing zijn op het aanwezig hebben van vezelhennep met de bedoeling er heilzame thee of cannabidiol-olie (hierna: CBD-olie) van te maken.

Op grond van de totstandkomingsgeschiedenis van het Opiumwetbesluit, zoals weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 8 en 9, moet worden aangenomen dat de exceptie van artikel 12 Opiumwetbesluit ook geldt ten aanzien van het aanwezig hebben van hennep als bedoeld in artikel 3 aanhef en onder C Opiumwet, indien en voor zover die gedraging onlosmakelijk verbonden is met het productieproces van de vezelhennep en aan de overige eisen van artikel 12 Opiumwetbesluit is voldaan.

Het hof heeft geoordeeld dat artikel 12 Opiumwetbesluit uitsluitend geldt ten aanzien van de in artikel 3 aanhef en onder B Opiumwet bedoelde gedragingen en niet ten aanzien van het 'aanwezig hebben' zoals bedoeld in artikel 3 aanhef en onder C Opiumwet. Daarmee heeft het hof miskend hetgeen hiervoor onder 2.5 is overwogen. Tot cassatie behoeft dat evenwel niet te leiden. Het hof had het verweer immers slechts kunnen verwerpen, omdat niet meer is aangevoerd dan dat de in de bewezenverklaring vermelde hennep enkel was bedoeld voor het maken van thee of CBD(-olie), terwijl de exceptie van voormelde bepaling waarop de verdediging een beroep heeft gedaan slechts betrekking heeft op de productie van vezelhennep.

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-12-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2337

Zaaknummer: 17/01396

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 12 Opiumwetbesluit en 3 Opiumwet

RECHTSPRAAK

Is het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in vervolging verdachte vanwege door toenmalige president van Liberia, Charles Taylor, op 7 augustus 2003 (vier dagen voor zijn aftreden) goedgekeurde amnestieregeling?

Het middel komt op tegen de verwerping van het verweer dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging van de verdachte vanwege een in Liberia verleende amnestie. Het betoogt daartoe dat in Liberia op 7 augustus 2003 een amnestiewet is goedgekeurd waarin aan alle personen amnestie wordt verleend ten aanzien van zowel civiele als strafrechtelijke procedures wegens handelingen en misdaden die zij hebben begaan tijdens de Liberiaanse burgeroorlog, en dat deze amnestiewet aan een vervolging van de verdachte in Nederland ter zake van de ten laste gelegde delicten in de weg staat.

De in het middel opgeworpen vraag of de Liberiaanse amnestieregeling aan de vervolging van de verdachte in Nederland in de weg staat, dient mede te worden gezien tegen de achtergrond van de positieve verplichtingen die – onder meer ingevolge artikel 2 en 3 Europees Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) – op staten rusten tot bescherming van het recht op leven en tot voorkoming van een onmenselijke behandeling. Die verdragsverplichtingen betreffen onder meer het doen van een effectief en onafhankelijk onderzoek en het openstellen van de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging en bestraffing.

Uit rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) valt af te leiden dat het niet uitgesloten is dat in een uitzonderlijk geval – ondanks de bovengenoemde verdragsverplichtingen – het verlenen van amnestie voor (oorlogs)misdrijven toelaatbaar is, bijvoorbeeld indien sprake is (geweest) van een verzoeningsproces en/of een vorm van compensatie voor slachtoffers (vgl. onder andere de uitspraak van het EHRM van 27 mei 2014, 4455/10 (*Marguš/Kroatië*), r.o. 139 in verbinding met r.o. 127). Zoals ook uit die rechtspraak naar voren komt, vloeit evenwel uit het internationale recht voort dat niet snel wordt aangenomen dat van een vervolging kan worden afgezien vanwege een amnestie (vgl. onder andere r.o. 124 tot en met 140 van de bovengenoemde uitspraak en de uitspraak van het

EHRM van 17 maart 2009, 13113/03 (*Ould Dah/Frankrijk*)).

Blijkens zijn hiervoor onder 4 weergegeven overwegingen, heeft het hof – in cassatie onbestreden – onder meer het volgende vastgesteld. Op 7 augustus 2003 heeft de toenmalige president van Liberia, C. Taylor, een amnestieregeling goedgekeurd. Het betrof de ‘act to grant immunity from both civil and criminal proceedings against all persons within the jurisdiction of the Republic of Liberia from acts and crimes committed during the civil war from December 1989 to August 2003’, de Liberiaanse amnestieregeling.

Kort daarna, op 11 augustus 2003, is Taylor afgetreden als president en heeft hij Liberia verlaten. Op 18 augustus 2003 is in Liberia een vredesakkoord tot stand gekomen waarbij is voorzien in de instelling van een overgangsregering die aandacht moest schenken aan een algemene amnestieregeling. In het vredesakkoord is voorts uitdrukkelijk gekozen voor de oprichting van een Waarheids- en Verzoeningscommissie, de Truth and Reconciliation Commission (TRC) geheten. In de ‘TRC-act of Liberia’ van 10 juni 2005 waarbij de TRC werd ingesteld, is bepaald dat de TRC niet bevoegd is aanbevelingen te doen strekkende tot amnestie ter zake van oorlogsmisdrijven zoals aan de verdachte ten laste gelegd. Het hof heeft voorts vastgesteld dat de overgangsregering kennelijk heeft besloten om niet over te gaan tot een ‘general amnesty’ en dat noch in het vredesakkoord, noch in de TRC-act, noch in een nadien verschenen TRC-rapport de Liberiaanse amnestieregeling wordt genoemd.

Het hof heeft onder A.1.2 het standpunt van de verdediging dat naar Liberiaans recht de amnestieregeling van 7 augustus 2003 ook na het vredesakkoord en het instellen van de Waarheids- en Verzoeningscommissie gelding heeft behouden, niet gehonoreerd. Voor zover het middel klaagt dat het hof aldus een onjuiste uitleg heeft gegeven aan het Liberiaanse recht, faalt het. De juistheid van dat oordeel kan immers in cassatie niet worden getoetst omdat de Hoge Raad ingevolge artikel 79 Wet op de rechterlijke organisatie (hierna: RO) niet kan treden in de uitleg van het recht van vreemde staten.

In de kern komt voorts het oordeel van het hof onder A.1.3, zoals weergegeven onder 4, hierop neer dat de enkele, door de verdediging gestelde omstandigheid dat volgens de Liberiaanse amnestieregeling van 7 augustus 2003 aan verdachten in Liberia amnestie is verleend, niet aan strafvervolging in Nederland van de verdachte voor de onderhavige zeer ernstige internationale misdaden in de weg staat. Bij dat oordeel heeft het hof mede de uit artikel 2 en 3 EVRM voortvloeiende verdragsverplichtingen betrokken, die met zich brengen dat bij verdenking van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid, een effectief (strafrechtelijk) onderzoek moet worden ingesteld en dat zo nodig voor dergelijke misdrijven moet worden vervolgd.

Mede gelet op hetgeen het hof heeft vastgesteld met betrekking tot de omstandigheden waaronder de amnestieregeling tot stand is gekomen, zoals weergegeven in 5.3, en in het licht van hetgeen is overwogen onder 5.2, heeft het hof aldus zonder blijk te geven van een onjuiste rechtsopvatting het verweer op toereikende gronden verworpen.

Het middel faalt ook in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-12-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2336

Zaaknummer: 17/02109

Rechters: W.A. van M Schendel, A.J.A. van Dorst, V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Advocaten: R.J. Baumgardt en I.N. Weski

RECHTSPRAAK

Leidt de omstandigheid dat een rijbewijs op grond van artikel 123b lid 1 WVV 1994 van rechtswege geldigheid verliest indien sprake is van recidive, tot niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie?

Het middel komt met diverse klachten op tegen de verwerping door het hof van een verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging van de verdachte.

Op grond van artikel 123b lid 1 WVV 1994 verliest een rijbewijs van rechtswege zijn geldigheid indien aan de in die bepaling gestelde voorwaarden is voldaan. Daarvan is, kort gezegd, sprake in geval van recidive ter zake van met middelengebruik verband houdende verkeersdelicten. Het verlies van de geldigheid van het rijbewijs is daarbij het directe gevolg van het onherroepelijk worden van een tweede veroordeling ter zake van zo een delict dat is begaan binnen de in artikel 123b lid 1 WVV 1994 genoemde periode van vijf jaar. Dat betekent dat de strafrechter bij de vervolging van het feit dat tot die tweede veroordeling leidt, in het kader van de straftoemeting rekening kan houden met het gevolg dat door de regeling van artikel 123b WVV 1994 wordt verbonden aan de veroordeling indien deze onherroepelijk wordt. Dat heeft het hof blijkens zijn onder 2.2.3 weergegeven strafmotivering in deze zaak ook gedaan.

Anders dan het middel betoogt, is de ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de vervolging voor een met middelengebruik verband houdend verkeersdelict niet in het geding door de enkele omstandigheid dat een onherroepelijke veroordeling tot gevolg heeft dat het rijbewijs op grond van artikel 123b WVV 1994 van rechtswege zijn geldigheid verliest. Dat betoog vindt geen steun in het recht, ook niet in de door het middel genoemde bepalingen van het EVRM. Evenmin gaat een vergelijking op met de uitzonderlijke situatie als bedoeld in HR 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434, reeds omdat het daar ging om de situatie dat, nadat de verplichting tot deelname aan het alcoholslotprogramma was opgelegd, een strafvervolging ter zake van hetzelfde feit plaatsvond.

In zoverre faalt het middel.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-12-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2350

Zaaknummer: 17/02688

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.T. Boerlage

Advocaten: C. Grijsen en R. van Leusden

Wetsartikelen: 123b WWV 1994

RECHTSPRAAK

Toereikend bewijs voorwaardelijk opzet op dood motorrijder en haar passagier?

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring onder 1 en 2 ten aanzien van het opzet onvoldoende met redenen is omkleed.

Bij de beoordeling van het middel moet het volgende worden vooropgesteld. Voorwaardelijk opzet op een bepaald gevolg – zoals hier de dood – is aanwezig indien de verdachte bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat dat gevolg zal intreden.

De beantwoording van de vraag of een gedraging de aanmerkelijke kans op een bepaald gevolg in het leven roept, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waarbij betekenis toekomt aan de aard van de gedraging en de omstandigheden waaronder deze is verricht. Er is geen grond de inhoud van het begrip ‘aanmerkelijke kans’ afhankelijk te stellen van de aard van het gevolg. Het moet gaan om een kans die naar algemene ervaringsregels aanmerkelijk is te achten.

In zijn arrest van 25 maart 2003, ECLI:NL:HR:2003:AE9049 heeft de Hoge Raad overwogen dat wat betreft de vraag of sprake is van bewuste aanvaarding van een aanmerkelijke kans heeft te gelden dat uit de enkele omstandigheid dat de verdachte wetenschap heeft van de aanmerkelijke kans dat het gevolg zal intreden, niet zonder meer kan volgen dat hij de aanmerkelijke kans op het gevolg ook bewust heeft aanvaard, omdat ook sprake kan zijn van bewuste schuld. Van degene die weet heeft van de aanmerkelijke kans op het gevolg, maar die naar het oordeel van de rechter ervan is uitgegaan dat het gevolg niet zal intreden, kan wel worden gezegd dat hij met (grove) onachtzaamheid heeft gehandeld maar niet dat zijn opzet in voorwaardelijke vorm op dat gevolg gericht is geweest.

Of in een concreet geval moet worden aangenomen dat sprake is van bewuste schuld dan wel van voorwaardelijk opzet zal, indien de verklaringen van de verdachte en/of bijvoorbeeld eventuele getuigenverklaringen geen inzicht geven omtrent hetgeen ten tijde van de gedraging in de verdachte is omgegaan, afhangen van de feitelijke omstandigheden van het geval. Daarbij zijn de aard van de gedraging en de omstandigheden waaronder deze is verricht, van

belang. Bepaalde gedragingen kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zozeer gericht op een bepaald gevolg dat het – behoudens contra-indicaties – niet anders kan zijn dan dat de verdachte de aanmerkelijke kans op het desbetreffende gevolg bewust heeft aanvaard.

De bewijsvoering houdt met betrekking tot de gedragingen van de verdachte ten tijde van de bewezen verklaarde feiten in dat hij onder invloed van een grote hoeveelheid alcohol was, dat hij niet beschikte over een rijbewijs voor categorie B en dat hij met een aanzienlijk hogere snelheid reed dan de door hem niet waargenomen motor. Niet gebleken is dat de verdachte de aldaar geldende maximumsnelheid heeft overschreden, terwijl ook geen nadere vaststellingen zijn gedaan met betrekking tot het rijgedrag.

Het kennelijke oordeel van het hof dat de voormelde gedragingen van de verdachte naar hun uiterlijke verschijningsvorm moeten worden aangemerkt als zozeer gericht op de dood van de personen op de motor, [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2], dat het niet anders kan zijn dan dat de verdachte de aanmerkelijke kans daarop bewust heeft aanvaard, is niet toereikend gemotiveerd. Dat het hof heeft vastgesteld dat, voordat de verdachte de weg op ging, hij vanwege zijn alcoholgebruik is gewaarschuwd om niet te gaan rijden alsmede dat hij eerder terecht heeft gestaan wegens rijden onder invloed, maakt dat niet anders.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 1 en 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak ten aanzien daarvan op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:384

Zaaknummer: 18/01193

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R. Wouters

Wetsartikelen: 287 Sr

RECHTSPRAAK

Schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel.

Het middel klaagt over de schatting door het hof van het door de betrokkene wederrechtelijk verkregen voordeel.

Het hof heeft vastgesteld dat de betrokkene op 2 juli 2013 een koop van verdovende middelen is overeengekomen met een aantal Engelsen, dat de betrokkene van hen een geldbedrag in Britse ponden met een tegenwaarde van € 87.320 heeft ontvangen met het oog op de levering van drugs en dat nadien, op 11 juli 2013, een aantal door [betrokkene 1] vervoerde en voor de Engelse afnemers bestemde dozen met daarin negentien kilo hennep en zestig kilo amfetamine in beslag zijn genomen. Het kennelijke oordeel van het hof dat het gehele geldbedrag van € 87.320 moet worden aangemerkt als het voordeel dat is verkregen door middel van of uit de baten van de onder 2.2 vermelde feiten – kort gezegd: het medeplegen van het opzettelijk buiten het grondgebied van Nederland brengen van hennep en amfetamine – is niet zonder meer begrijpelijk. Dat het hof de door de betrokkene gestelde aanschafkosten van hennep niet aannemelijk heeft geacht, maakt dit niet anders. Daarmee heeft het hof immers niet vastgesteld dat de betrokkene het door hem ontvangen bedrag in het geheel niet zou hebben aangewend voor de aanschaf van drugs met het oog op de overeengekomen levering aan de Engelsen, terwijl een dergelijke vaststelling evenmin op een andere wijze in de overwegingen van het hof besloten ligt.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:385

Zaaknummer: 17/04327

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: G.W.L.A.M. Koppen

RECHTSPRAAK

Uitbuiting als impliciet bestanddeel van artikel 273f Sr.

Het middel komt op tegen de bewezenverklaring van de onder 1 ten laste gelegde mensenhandel en klaagt dat het hof ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd heeft geoordeeld dat sprake is van 'uitbuiting'.

Vooropgesteld moet worden dat het in artikel 273f lid 1 Sr voorkomende bestanddeel 'uitbuiting' in de wet niet is gedefinieerd, anders dan door de opsomming in het tweede lid van een aantal vormen van uitbuiting, waaronder gedwongen of verplichte arbeid of diensten. De vraag of – en zo ja, wanneer – sprake is van 'uitbuiting' in de zin van de onderhavige bepaling, is niet in algemene termen te beantwoorden, maar is sterk verweven met de omstandigheden van het geval. Bij de beantwoording van die vraag komt in een geval als het onderhavige onder meer betekenis toe aan de aard en duur van de tewerkstelling, de beperkingen die zij voor de betrokkene meebrengt, en het economisch voordeel dat daarmee door de tewerksteller wordt behaald. Bij de weging van deze en andere relevante factoren dienen de in de Nederlandse samenleving geldende maatstaven als referentiekader te worden gehanteerd (vgl. HR 27 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI7099, r.o. 2.6.1).

In dit verband is nog van belang dat 'uitbuiting' moet worden aangemerkt als een impliciet bestanddeel van artikel 273f lid 1 aanhef en onder 4° Sr, nu de in die bepaling bedoelde gedragingen eerst dan als 'mensenhandel' kunnen worden bestraft indien uit de bewijsvoering volgt dat is voldaan aan de voorwaarde dat zij zijn begaan onder omstandigheden waarbij uitbuiting kan worden verondersteld (vgl. HR 5 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:556).

Het hof heeft onder meer vastgesteld dat de in de bewezenverklaring genoemde personen – die net als andere seizoenarbeiders afkomstig waren uit Oost-Europa, merendeels uit Slowakije – werkzaam waren in de aardbeienkwekerij van de verdachte gedurende het plukseizoen in 2010 en dat de verdachte die personen steeds substantieel heeft onderbetaald, zowel in relatie tot de met hen gemaakte afspraken als tot het toepasselijke minimumloon. Daarnaast heeft het hof vastgesteld dat de door de verdachte voor deze seizoenarbeiders beschikbaar gestelde huisvesting en sanitaire voorzieningen verre van voldoende waren en dat de verdachte daarvoor veel te hoge kosten in rekening heeft gebracht. Naar het oordeel van het

hof moesten de seizoenarbeiders, onder wie voornoemde personen, zich deze onderbetaling en ondermaatse huisvesting laten welgevalen en hadden zij geen andere keuze, gedreven als zij waren door de financiële noodzaak in het buitenland geld te verdienen en de afhankelijke positie waarin zij zich – zonder kennis van de Nederlandse taal en wetgeving, en zonder dat zij loonstroken kregen – bevonden. Uitgaande van het in 2.4 vermelde toetsingskader heeft het hof geoordeeld dat uitbuiting van de in de bewezenverklaring genoemde personen bewezen kan worden geacht, waarbij het hof mede acht heeft geslagen op het substantiële financiële voordeel dat de verdachte heeft behaald als gevolg van zijn hiervoor besproken gedragingen. In dat verband heeft het hof vastgesteld dat de verdachte de grens van niet als uitbuiting aan te merken slecht werkgeverschap beduidend heeft overschreden.

Door aldus te oordelen heeft het hof het hiervoor weergegeven toetsingskader niet miskend. Zijn oordeel is ook niet onbegrijpelijk. Voor zover het middel betoogt dat in een geval als het onderhavige geen sprake kan zijn van uitbuiting op de enkele grond dat de betrokkenen de mogelijkheid hadden hun werkzaamheden te beëindigen, berust het op een te beperkte, en dus onjuiste rechtsopvatting.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:383

Zaaknummer: 17/01851

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma, V. van den Brink, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J. Boksem

Wetsartikelen: 273f Sr